

**“Audit” paninen 4-basqish Finanshám finanslıq texnologiyalarjonelisi studentleri ushin jQ
sorawları**

1. Audittiń maqseti hám tiykarǵı wazıypaların anıqlań.
2. Audittiń mánisine anıqlama berıń.
3. Auditorlıq maǵlıwmatlarınan tiykarǵı paydalanıwshılardı kimler.
4. Audittiń qadaǵalaw sistemasındaǵı ornına sıpatlama berıń.
5. Audit hám reviziya ortasındaǵı tiykarǵı ayırmashılıqlarǵa túsindirme berıń.
6. Baslama tiykarındaǵı audittiń májburiy auditten ayırmashılıǵı nede?
7. Qaysı kárxanalar jıllıq májburiy tekseriwden ótiwi kerek?
8. Ózbekstan Respublikasında auditorlıq iskerliginiń normativ-huqıqıy tártipke salıw sistemasiniń basqıshların aytıń.
9. Auditorlıq iskerligin mámleket tárepinen tártipke salıw shólkemlerin aytıń.
10. Auditorlıq shólkemleriniń xızmet túrleri nelerden ibarat?
11. Auditorlıq shólkeminiń huqıqları, minnetlemeleri hám juwapkershiligi neler.
12. Auditorlıq tekseriwlerin ótkeriw ushın qanday sheklewler ornatıladı?
13. Auditorlıq shólkemleri reestri hám auditorlar reestrine túsiniń berıń?
14. Ózbekstan Respublikasınıń “Auditorlıq iskerligi tuwrısında”ǵı nızamı qashan qabıl etilgen?
15. Auditorlar reestri kim tárepinen júritiledi?
16. Ózbekstan Respublikasında auditorlıq iskerligin shólkemlestiriwge qanday talaplar qóyıladı?
17. Audit standartlarına qanday mútájlik bar?
18. Audittiń qanday milliy standartların bilesiz?
19. Xalıq aralıq audit standartların kim islep shıǵadı?
20. Ishki audit standartları ne ushın kerek?
21. Ishki audit standartlarında neler túsindiriledi?
22. Auditor mamanlıq sertifikatın beriw tártibi qanday.
23. Auditorlarning kásiplik étikası normalarına (principlerin) sıpatalma berıń.
24. Auditorning étikalıq principlerin sanap berıń?
25. Qupıyalılıq principini neni ańlatadı?
26. Xalıq aralıq iskerlik principini neni ańlatadı?
27. Obyektivlik hám ǵárezsizlik principleri neni ańlatadı?
28. Auditorlar jumısınıń sapasın qadaǵlaw faormaların túsindirıń.
29. Audittiń baslanǵısh rejlestiriliw qaysı standart penen tártipke salınadı?
30. Auditti rejlestiriw basqıshları?
31. Auditor ulıwma audit rejesin dúziwde nelerge itibar beriw kerek?
32. Audittiń ulıwma rejesi hám programmasınıń mazmunın túsindirıń.
33. Audittiń ulıwma rejesin dúziw tártibine túsiniń berıń.
34. Audit programmasın tayarlaw tártibine túsiniń berıń.
35. Qanday maǵlıwmatlar áhmiyetli bolıwı múmkin?
36. Áhmiyetlilik dárejesin tabıwdıń sapa hám muǵdarlıq jantasıwlarına mısallar keltiriń.
37. Auditorlıq riski ne?
38. Auditorlıq riski qanday quramlıq bólimlerden ibarat?
39. Anıqlanǵan áhmiyetlilik dárejesi auditorlıq riski muǵdarına qanday tásir etedi?
40. Áhmiyetlilik ámelde qollaw izbe-izligi qanday?
41. Auditorlıq tekseriw ótkeriw qárejetleri auditor tárepinen belgilengen áhmiyetlilik dárejesiniń subyektiv mánisine qanday baylanıslı?

42. Áhmiyetlilik hám auditorlıq riski ortasında qanday baylanıs bar? Auditte qátelik hám kóz boyamashılıq ortasındaǵı parq ne?
43. Auditor kóz boyamashılıqtı qanday anıqlawı múmkin?
44. Kóz boyamashılıq faktleri anıqlanganda auditor qanday sharalar kóriwi kerek?
45. Qoz boyamashılıq úshmúyeshligin túsindirín?
46. Kóz boyamashılıqtıń qanday túrlerin bilesiz?
47. Kárxanada kóz boyamashılıq hám qátelerdiń aldın alıwǵa ne járdem beredi?
48. Kárxanada buxgalteriya esabın shólkemlestiriwdi úyreniwdiń maqseti hám wazıypaları?
49. Audit dawamında ishki qadaǵalaw hám buxgalteriya esabı sistemasın bahalawdan maqset ne?
50. Buxgalteriya esabı sistemasın bahalaw hám auditten ótkeriw?
51. Kárxana ishki qadaǵalaw sistemasına sıpatlama berín.
52. Ishki qadaǵalaw sistemasın bahalawdıń tiykarǵı usılları nelerden ibarat.
53. AXSna tiykarlangan ishki qadaǵalaw sisteması qanday quramlıq bólimlerden ibarat bolıwı kerek?
54. Ishki qadaǵalaw hám buxgalteriya esabı sistemasın bahalaw tiykarında auditor qanday sharalar kóriwi kerek?
55. Auditorlıq dálilleriniń túrlerin aytırın.
56. Qaysı dálil isenimlirek: ishki yamasa sırtqı?
57. Auditorlıq dálillerdi alıwdıń qanday usılları bar?
58. Auditteń tiykarǵı usılı retinde inspekciyalaw (reviziyalaw) usılınıń mánisi nede?
59. Analitikalıq proceduralardıń tiykarǵı túrleri hám maqsetleri nelerden ibarat?
60. Auditor qanday jaǵdaylarda ekspert xızmetiniń nátiyjelerinen paydalanıwı múmkin?
61. Ekspert juwmaǵı qanday bólimlerden turadı?
62. Tiykarǵı auditordıń basqa auditorlardan ayırmashılıǵı nede?
63. Tiykarǵı hám basqa auditordıń juwapkershiligi
64. Auditorlıq dálillerdi alıw usılları qanday?
65. Jıl juwmaǵı boyınsha kárxana inventarları boyınsha bizde tómendegi maǵlıwmatlar keltirilgen: "A" punktiniń ózine túser bahası 36 sh.b., sap satıw bahası bolsa 40 sh.b.; B óniminiń ózine túser bahası 26 sh.b., sap satıw bahası 24 sh.b. Jıl aqırında kárxana zapaslardıń balans mánisi qansha?
66. "A" ónimin shıǵarıw ushın kompaniya dáslepki bahası 20 000 sh.b. quraytuǵın úskene satıp aldı. Úskeneniń paydalanıw múddeti dawamında tek 100 mıń dana "A" ónim islep shıǵarıw rejelestirilgen. Birinshi jılı 5000 islep shıǵarılǵan. Bul úskeneniń óndiris kólemine proporcional túrde esaptan shıǵarıw usılınan paydalanǵan halda birinshi jıl ushın jıllıq amortizaciya muǵdarı qansha?
67. Kompaniya mashınanı jańa stanokqa almastırdı. Stanoktıń ádalatlı bahası 6000 sh.b. quraydı. Avtomobildiń balans bahası 4000 sh.b. quraydı, avtomobil boyınsha jıynalǵan amortizaciya 2000 sh.b. quraydı. Mashina ornına stanok satıp alıw boyınsha operaciya qanday buxgalteriya jazıwlarında sáwlelendiriledi?
68. 2019-jıl yanvar ayında kompaniya 2000 sumlıq tiykarǵı qurallardı satıp aldı. Finanslıq esap ushın bul tiykarǵı quralǵa jıllıq 20% stavka boyınsha tuwrı sızıqlı amortizaciya esaplanadı. Salıq nızamshılıǵı bunday obyektler ushın jılına 25% stavkada, sonıń menen birge sızıqlı amortizaciyanı talap etedi. 2019- jıl aqırında bul tiykarǵı quraldıń salıq salınatuǵın bazası qansha boladı?

69. “Zarya” kárxanası 200 000 mırń swm sap payda, 5 milliard swm dáramat aldı. “Vesna” kárxanası 150 000 mırń swm sap payda hám 3 milliard swm dáramat aldı. Qaysı kompaniya procent esabında paydalırıpq iskerlik alıp bargan?
70. Kompaniyanıń eki tiykargı bólimi (A hám B) hám eki xızmet kórsetiw cexı (X hám Y) bar, olardıń iskerligi tuwrısında esabat dáwirinde tómendegi maǵlıwmatlar berilgen:

	Bólimler			
	A	B	X	Y
Maydanı, m ²	240	160	200	200
Jumısshılar sanı	40	120	10	20
Óndirislik qosımsha qárejetler, sh.b.	40 000	60 000	80 000	20 000

X cextiń óndirislik qosımsha qárejetleri olar iyelegen aymaqtan kelip shıǵıp, tiykargı bólimlerge qayta bólistiriledi. Tikkeley usılda B bólimge qayta bólistirilgen X cextiń qárejetleri qanshanı quraydı?

71. Kárxana 2018 jılda 20 000 satıwdı rejelestirgen, jıl aqırında tamamlanbaǵan óndiris zapasları 1000 dana, tamamlanbaǵan óndiris zapasları bolsa 2018 jıl basında 600 dana bolǵan. Basqa barlıq zapaslar nolge teń. Qansha tayar ónim birliklerin islep shıǵarıw kerek.

72. Prestij kompaniyası ushın rejedegi tikkeley materiallıq qárejetleri 2 300 000 AQSH dolları, rejedegi tikkeley miynet qárejetleri 6 000 000 AQSH dolları. hám rejedegi tikkeley óndirislik qosımsha qárejetleri (ÓQQ) - 1 200 000 sh.b. Kompaniya administraciyası ÓQQdıń is haqı saatlarına proporcional túrde asıwına isenimi kámal. Tuwrıdan-tuwrı mıynet haqı stavkası 25 sh.b. dollar dep shama menen alayıq. ÓQQnıń rejedegi norması nege teń?

73. Kárxana 55 000 sh.b. muǵdarında marjinal dáramat keltiretuǵın bir túrdegi ónim islep shıǵarıwdı toqtatıwdı rejelestirmekte hám oǵan óndirislik qosımsha qárejetleri (ÓQQ) 77000 sh.b. muǵdarında jaylastırılǵan. Eger bul túrdegi ónimdi islep shıǵarıw toqtatılǵanda, kárxananıń ulıwma paydası 8000 sh.b. ke assa, anıq shetlep bolmaytuǵın qárejetler summası qansha boladı?

74. Tómendegi Dinastiya kompaniyası boyınsha zapaslar boyınsha qárejetleri hám olardıń qaldıqları haqqında maǵlıwmatları 2018 jıl oktyabr ayı ushın berilgen:

	Summ
Reklama hám ónimlerdi jaylastırıw boyınsha	83 000
1-oktyabrge tayar ónim rezervleri	54 000
Kompaniya administraciyasınıń mıynet haqısı	42 000
Óndirislik úskeneniń amortizaciyası	18 000
1-oktyabr hám 31-oktyabr kúnlerine tamamlanbaǵan	52 000
Tiykargı materiallar	100 000
31-oktyabr jaǵdayına tayar ónim rezervlari	68 000
Óndiris xızmetkerleriniń mıynet haqısı	44 000
Basqa óndirislik qárejetleri	69 000

Oktyabr ayında satılǵan ónimniń (ushın) dáwir kárejetleri hám ózine túser baxası qanǵa teń.

75. Kompaniyanıń 2016 jılǵa mólsherlengen qosımsha óndirislik qárejetleri (QÓQ)

rejedegi mánisi 28 800 AQSH dolların, haqıyqıy mánisi bolsa 26 700 AQSH dolların quradı. Jumısshı kúshin bólistiriw tiykarǵı jumıs saatları tiykarında ámelge asırıladı. 2016 jıl ushın tiykarǵı islerdiń haqıyqıy saatları 400. Usınıń menen birge, artıqsha bólistirilgen miynet qárejetleri muǵdarı 2280 sh.b. Tiykarǵı miynettiń bir saatına jumısshı kúshin bólistiriwdiń rejelestirilgen dárejesi qansha?

76. Kompaniya QÓQdi bólistiriw ushın óndiristegi jumısshılardıń jumıs saatlarına tiykarlangan standart bólistiriw stavkasınan paydalanadı. Standart stavkanı esaplawda paydalanıwǵa tapsırıw dáwirdiń 300 000 kub muǵdarındaǵı byudjet mánisi isetilgen hám jumısshılardıń smetalastırılǵan jumıs waqtı 100 000 saat. Haqıyqıy bahalar: QÓQ - 275 000 AQSH dolları, jumıs waqtı - 90 000 saat. Artıqsha yamasa kem ajratılǵan QÓQdi anıqlań.

77. Eki óndirislik bólimi - jıynaw hám sazlaw maydanı - ulıwma 1500 metr kvadrat bolǵan bir óndirislik obyektinde jaylasqan. Jıynaw maydanı 1200 m. kv., sazlaw maydanı - 300 m. kv. Ótken dáwir dawamında imaratlardı kireyge alıw 3000 AQSH dolların, kommunal xızmetler ushın tólem - 1000 AQSH dolların quradı. Sazlaw maydanına qansha qárejet ajratıladı?

78. «MSM» kompaniyası 2020-jılda tómendegi iskerilik nátiyjelerin kórsetti:

Satıwdan túsim - 31 000

Satıwdıń ózine túser bahası - 23 700

2019 jıl 31 dekabr jaǵdayına jámi aktivler - 12 600

2020 -jıl 31-dekabr jaǵdayına jámi aktivler - 13 550

Sap payda - 5 200

Bunda 2020 jıl ushın Kompaniya aktivleriniń rentabelligi neshe procent (pútin mánisinde) boladı?

79. Tómendegi maǵlıwmatlar BRV kompaniyasınıń aǵımdaǵı aktivleri bóliminde mırılǵan sh.b. bar, 2020 jıl aqırında:

Aktivler (aǵımdaǵı hám uzaq múddetli)

Uzaq múddetli debitorlıq qarızları - 42 000

Akciyalar - 45 800

Qarıydarlar hám buyırpashılar qarızları - 52 300

Basqa aylanıs aktivleri - 21 000

Pul qarjıları hám olardıń ékvivalentleri - 23 000

Jámi: 184 100

Jámiyettiń jámi qısqa múddetli minnetlemeleri: 83100 quradı.

2020-jıl aqırında aǵımdaǵı likvidlik koefficientin esaplań (nátiyjeni onlıqqa shegem dóńgeleklen)

80. Kompaniya hár sherekte 18 000 swm muǵdarında ijara tólemlerin tólewi kerek. Úsh jıl ishinde. Tólemler hár sherek aqırında ámelge asırılıwı kerek. Usı waqıtta kompaniya fondqa jıllıq 12% stavkada pul qarjıların kirgiziw múmkinshiligine iye, quramalı procentler hár sherekte esaplanadı. Ijara haqısın tólew ushın jeterli aqshaǵa iye bolıw ushın kompaniya qansha qarjı investiciya etiwı kerek.

81. Salıq ataması neni anılatadı?

82. Konrtagent 1560 swm qarızdar bolǵan yuridikalıq shaxsqa bul kárxananiń salıq qarızı tuwrısında maǵlıwmat beriwdi sorap múrájáát etken, sebebi múddeti ótken debitorlıq

qarızların óndiriw ushın xojalıq sudına arza bermekshi. Salıq organı oğan bul maǵlıwmattı usınıs etti. Salıq organınıń háreketi tuwrı ma?

83. Ózbekstan Respublikası puqarası Uluǵbekov A.U. shet el kompaniyasınıń yuridikalıq shaxsına aǵza bolıp, onıń úlesi 17 procentti quraydı, bul shet el kompaniyada onnan tısqarı Ózbekstan Respublikası puqaraları da bar, olardıń úlesi 36 procentti quraydı. Salıq maqsetlerinde Uluǵbekov A. qadaǵalawshı shaxs esaplana ma hám salıq qadaǵalawı qaysı dáwirden baslanadı?

84. Baslanǵısh buxgalteriya hújjetleri, buxgalteriya esabı registrleri, finanslıq hám basqa esabatlar buxgalteriya esabı subyekti tárepinen nızam hújjetlerinde belgilengen múddetlerde, lekin neshe jıldan kem bolmaǵan múddetlerde saqlanıwı kerek. Túsindiriń.

85. Xojalıq jurgiziwshi subyektiniń lawazımlı shaxsına qatnasta administrativlik jaza qollanılǵannan keyin kalendar jılı tamamlanǵa shekem májburiy auditti ótkeriwden moyın tawlawı qansha BEMna tartılıwına alıp keledi?

86. Auditorlik shólkemleri qanday shólkemlestirilgen-huqıqiy formada dúziliwi hám óz iskerligin ámelge asırıwı múmkin

87. Xojalıq operatsiyalarınıń nızamlılıǵın, ekonomikalıq maqsetke muwapıqlıǵın, aktivlerdiń saqlanıwın támiyinlew, urlıq hám qátelerdiń aldın alıw hám anıqlaw maqsetinde buxgalteriya subyekti basshısı tárepinen qabıl etilgen esap siyasatı tiykarında islengen ilajlar sisteması menen buxgalteriya, finanslıq hám basqa esabatlar bul...

88. Bahalı qaǵazlar bazarınıń professional qatnasıwshısı bolǵan aktivlerdi basqarıw kompaniyasınıń finanslıq esabatın tekseriwde auditor administraciyaadan bahalı qaǵazlar hám fond bazarı komissiyası tárepinen shıǵarılǵan kórsetpe hám qaǵıydalargá muwapıqlıǵı tuwrısındaǵı maǵlıwmatlardı járiyalawdı talap etti. Kompaniya administraciyası auditorǵa sorılǵan maǵlıwmatlardı usınıs etpedi, sonıń menen birge, tártipke salıwshı organga usınıs etilgen esabatlar menen tanısıwdı shekleıdi. Qosımsha proceduralardı ámelge asırıwda auditor tártipke salıwshı talaplardıń múmkin bolǵan buzılıwları finanslıq esabat ushın áhmiyetli bolıwı múmkin degen juwmaqqá keldi. 705 AXS ga muwapıq auditor qanday pikir bildiriwi kerek.

89. Rejelestiriw basqıshında auditor auditorlıq tapsırmasın orınlaw ushın kóshpes múlikti bahalaw boyınsha ekspertti tartıw múddetin qaysı hújjette belgileydi.

90. Auditor bahalı qaǵazları xalıq aralıq fond birjasında satılatuǵın jámiyetiniń finanslıq esabatın tekseriwdi ámelge asıradı. Qaysı basqarıw organı auditorlıq shólkemi hám auditorlıq tapsırmasın orınlawshı auditorlıq toparınıń ǵárezsizligine étikalıq muwapıqlıqtı bildiriwi múmkin?

91. Eger akciyalardı esaplaw balans sánesinen aldınǵı sánede ámelge asırılsa, auditor qanday háreketlerdi ámelge asırıwı kerek?

92. Unamsız tastıyıqlaw ushun sorawnama bul...

93. Audit tapsırmasın orınlawda kompaniya direktorı auditorǵa shártnama shártlerin hám olargá qosımsha kelisimler bar ekenligin tastıyıqlaw sorawı menen tiykarǵı jetkizip beriwshige múrajáát qılıwdı qadaǵan etip qoydı. Auditordıń juwmaǵına kóre, direktordıń tastıyıqlaw sorawın beriwge ruxsat beriwden bas tartıwı tiykersız bolıp tabıladı, auditor alternativ audit proceduraların orınlaw arqalı tiyisli hám isenimli auditorlik dálillerin ala almaydı. Bunday jaǵdayda auditor tómendegilerdi orınlawı shárt...

94. Jıllıq finanslıq esabatlardı tekseriw boyınsha tapsırmanı orınlawda auditor dáslepki qaldıqlar boyınsha jeterli dárejede tiyisli auditorlıq dálillerin ala almadı. Bunday jaǵdayda auditor finanslıq esabatqa qanday pikir bildiriwi kerek?

95. Debitorlıq qarızlardıń shamalıq qaldıqların tastıyıqlaw boyınsha auditorlıq dálillerin alıwda auditor qanday analitikalıq proceduralardı orınlawı múmkin

96. Xızmetkerge ónim birligine 10 sh.b. stavkası tiykarında saatına 15 sh.b. kepillik berilgen mıynet haqı stavkası boyınsha haqı tólenedi hám ol háptesine 40 saat isleydi. Eger ol 80 ónim islep shıǵarsa, jumıs beriwshi oǵan qansha tólewı kerek?

97. Bir óndirislik birlikti islep shıǵarıw ushın normativ waqıt 20 minut. Usı dáwirde 480 saatta 1500 dana ónim islep shıǵarıldı. Miynet ónimdarlıǵı qanshanı quraydı?

98. «Shemical» kompaniyası mashinalar tárepinen islegen saatlar tiykarında qosımsha qárejetler stavkasın qollaydı. Jıl dawamında zavodtıń qosımsha qárejetleri 26400 sh.b. hám haqıyqıy qosımsha qárejetler 33600 sh.b. quradı. Jıl dawamında kárxana tárepinen 31680 sh.b. mashinanıń haqıyqıy waqıt sarıp 52800 saattı quraǵan. Mashinalar islegen waqtınıń smetalıq dárejesi qanday?

99. Esabat dáwiri basında tamamlanbaǵan óndiris (TÓ) 12,6 mıń birlikti, aqırında bolsa 14,1 mıń birlikti quradı. Dáwir basında hám aqırında TÓ tayarlıq dárejesi birdey. Tayar ónim qaldıqlarında hesh qanday parq joq. Ózgeriwsheń qárejetler ushın ózine túser bahası sisteması boyınsha esaplangan payda 50400 sh.b.ke teń. hám qárejetlerdi tolıq bólistiriw sistema boyınsha 60150 sh.b. TÓ birligi ushın belgilengen turaqlı qosımsha qárejetler qanshanı quraydı?

100. Sawdadan túsken túsım hám barlıq ózgeriwsheń qárejetler, sonday-aq satıwdıń ózgeriwsheń bólegi, ulıwma hám basqarıw qárejetler ortasındaǵı parq.....dep ataladı

101. Satıw 125400 AQSH dolları. Ózgeriwsheń qárejetler 80 000 sh.b. teń hám turaqlı qárejetler – 22000 sh.b. Zıyansızlıq noqatı (ózin qaplaw) qanshaǵa teń?

102. Tómendegi kórsetkishler keltirilgen: Satıw kólemi - 213 000 sh.b. Ózgeriwsheń qárejetler – 97500 sh.b. Turaqlı qárejetler - 54220 sh.b. Dáramat salıǵı - 30%. Zıyansızlıq noqatı (ózin qaplaw) qanshaǵa teń?

103. Házirgi sap ámeldegi bahanı esaplaw tiykarında siz qaysısı abzal ekenligin sheshiwińiz kerek: 75 000 sh.b.ke A úskenesin satıp alıń yamasa 2 jılǵa hár jıldıń aqırında 40 000 sh.b. teńdey tólew menen kireyge alıń. Úskenenıń xızmet etiw múddeti - 2 jıl. Qollanılatuǵın diskont stavkası - jıllıq 10%.

Pán oqıtıwshısı:

doc. S. T. Utegenova

Kafedra baslıǵı:

PhD. Z. K. Tajekeev